

Писмото се изнася отъ Коста П. Манойловичъ въ статията му: „Прилог историји ослобоѣнја бугарске“⁴⁶⁾, а самата му статия е извлѣчение отъ неиздаденитѣ още спомени на г-жа Александра Майзнеръ.

Отъ съдържанието на писмото се вижда, че вниманието на Хитова е къмъ Враца, къмъ която и той тръгна по-късно (юлий). Около Враца можеха да действуватъ само врачани; вижда се, че хората на Митко ще дойдатъ отвънъ, т. е. презъ Дунава. Може да се предполага, че писмото се е изпращало на Мито Анковъ, който бѣ душата на Врачанския комитетъ. Но въ неговитѣ спомени⁴⁷⁾ не се вижда да е ималъ връзки съ Хитова.

Въпросътъ се засѣга отъ изложението на Д. Йоцовъ, който твърди следното⁴⁸⁾: презъ есенъта на 1875 г. врачани сж се безпокоили за положението на революционнитѣ ни работи, още повече, че въ Херцеговина въстанието бѣ закипѣло. Тогава тѣ решаватъ да пратятъ въ Букурещъ Мито х. Мицовъ да разузнае и, като се върне, да докладва. Мицовъ посещава Ботйова въ печатницата му, гдето се запознава съ П. Хитова. По това време Ботйовъ се бѣше оттеглилъ отъ комитетскитѣ работи, а Хитовъ смѣташе, че едно въстание, безъ участието на Сърбия, не ще има успѣхъ. Поради това тѣ не била посветени какво върши Гюргевския комитетъ, основанъ отъ Заимова, Обретенова, Бенковски и други, макаръ да подозираха, че се готви въстание.

Въ печатницата на Ботйова х. Мицовъ въ много утешителни чѣрти описва на Хитова положението на Врачанско, готово всѣки мигъ да въстане. Хитовъ, обаче, настроенъ песимистично и богатъ съ практически опитъ, задалъ опредѣлени въпроси на х. Мицова, относно оржжието и подготовката, и следъ незадоволителнитѣ отговори доста рѣзко казалъ, че и врачани, както и другитѣ, не сж готови, пъкъ и времето още не е дошло за въстание.

М. х. Мицовъ е билъ съ възторженъ нравъ, та това държане на Хитова доста го разочаровало, още повече, че е почувствувалъ правотата на думитѣ му. Тогава при х. Мицова дошълъ Бенковски, който го отвелъ въ Гюргево и тамъ го посветили въ своитѣ планове. Наскоро той повежда за Враца Заимова и Иваница Данчева, които като представители на Б. ц. р. к. ще образуватъ комитета въ врачанския районъ, което и става. По-нататъшнитѣ факти сж известни.

⁴⁶⁾ „Билетин савеза Југославенско-бугарскх лига у Југославиѣ“, бр 5 отъ май 1938 г.

⁴⁷⁾ „Спомени на Мито Анковъ за размирнитѣ години 1872—1878“, София, 1937 г.

⁴⁸⁾ „Културно политическа история на гр. Враца“, София, 1938 г. с. с. 237—253.